

מאורות אל העבר

ז' חשוון תש"ב | 28/10/1941

האנדרטה לזכר יהודי קובנה בבית העלמין בחולון.
מאת David Shay - נוצר על ידי מעלה
היצירה (ויקפדיה)

מפת עולם

קובנה. האקציה הגדולה.

כארבעה חודשים כבר חלפו מאז היום הנורא שבו נכבשה קובנה בידי הכוחות הגרמניים. הקהילה היהודית המפוארת במקום, שהוציאה מקרבה רבים מגדולי ישראל ומנתה כרבע מאוכלוסיית העיר, עברה גלי רציחות ורדיפות ונדחקה לרובע סלובודקה העני בפרברי העיר. בבוקר ז' במרחשוון תש"ב (28.10.1941) נדרשו כל עשרים וחמישה אלף תושבי הגטו להתייצב בכיכר המרכזית. מפקדי הגסטאפו עברו, בליווי שומרים גרמניים וליטאיים, בין שורות הנאספים. בסלקציה מהירה ואכזרית, שלחו כתשעת אלפים מהם, גברים נשים וטף, אל "הפורט התשיעי" - המבצר הגדול שבפאתי העיר - תוך שגרמנים מסרבים לתחינותיו של ראש היודנראט הנערץ של הגטו, ד"ר אלחנן אלקס. הנלקחים הוצאו מיד להורג בחצר המבצר, והצטרפו לרבות שנטבחו במבצר במהלך השואה. הניצולים המשיכו בחיי אימה ובניסיונות התמודדות עם רדיפות הגרמנים, תוך הקמת מחתרות וניסיונות להמשך מאבק ההישרדות עד שחוסל הגטו סופית שנתיים מאוחר יותר. חצר הפורט התשיעי הוכרזה לימים כאתר הנצחה לאומי בידי ממשלת ברית המועצות, ופעילים ציוניים ערכו במקום, בניגוד להוראות, עצרות זיכרון והזדהות עם סבל היהודים כחלק מהמאבק לשחרור יהדות רוסיה.